

Nr 99.

Av herr **Larsson i Hede m. fl.**, om införande av rätt för kommun att anslå medel till hemvärnets verksamhet.

Hemvärdnet bildades för att vara ett lokalt komplement till riksförsvaret. Dess verksamhet bar från början följts av befolkningens och även de kommunala organens stora intresse. Det har genom hemvärnets tillkomst skett ett närmande mellan folk och försvar, som endast kan hälsas med glädje.

Även om hemvärdnet inlemmats i riksförsvaret, har det dock erhållit så stark anknytning till kommunerna, att dessa bl. a. givits vissa befogenheter ifråga om dess rekrytering.

Statsverket har åtagit sig att bestrida kostnaderna för hemvärnsmännens utrustning med stridsmateriel samt vissa personliga persedlar. Utvecklingen har emellertid gått så snabbt, att staten ej i tillräcklig omfattning kunnat lösa problemet att även tillhandahålla hemvärnsmännen de ytterligare persedlar m. m., som måste anses nödvändiga dels för övningar under fältmässiga förhållanden, dels ock för övningarnas effektiva bedrivande.

Hemvärnsbefälet har i dessa fall vanligen ej vare sig velat eller kunnat åläggä hemvärnsmännen att på egen bekostnad anskaffa sådana persedlar eller sådan materiel, då hemvärnsmännen ej förmå bära en sådan utgift. Frivilliga bidrag ha insamlats, men ofta ej varit tillfyllest.

För att lösa problemet ha därför i ett stort antal fall kommunerna måst anslå ett visst belopp till hemvärnets verksamhet i den fasta övertygelsen, att denna för hemortsförsvarets synnerligen viktiga verksamhet måste stödjas så, att den kan utveckla full effektivitet utan att deltagarnas privatekonomiska förhållanden lägga hinder i vägen.

Emellertid har, efter besvär, genom ett beslut av regeringsrätten den 15 maj 1941 fastställts, att beviljandet av anslag till hemvärdnet icke tillhör de angelägenheter, som kommunen äger vårda, samt att kommun genom att bevilja dylikt anslag överskrider sin befogenhet.

Situationen är alltså den, att en enskild medlem av kommun kan, genom att anföra besvär över kommuns beslut att bevilja anslag till hemvärdnet, förhindra allt ekonomiskt stöd från kommunen till denna verksamhet.

Emellertid synes den övervägande majoriteten av befolkningen i ett stort antal kommuner gilla, att hemvärdnet beviljas kommunalt bidrag. Detta visas bäst därigenom, att sådana anslagsbeslut i ett mycket stort antal fall icke varit föremål för besvär. Då kommun första gången beviljat anslag till denna verksamhet, har därjämte beslutet måst fattas med två tredjedels majoritet.

Under sådana förhållanden förvånar det knappast, att många kommunal-män funnit det ytterst beklagligt, att den kommunala självstyrelsens kompetens ej omfattar även rättighet att bevilja anslag till hemvärdet. Kommunerna ha under krisläget blivit ålagda många uppgifter, vilka de ansett såsom i eminent grad statliga och för vars utförande de erhålla ringa eller intet statligt stöd. Då de däremot anse, att hemvärdets verksamhet och uppgifter i hög grad äro ett hembygdens och kommunens intresse, finna de den nuvarande begränsningen av dess kompetens ej vara i överensstämmelse med den egna uppfattningen.

Motionärerna förutsätta, att vederbörande utskott vid bifall till motionen formulerar nödig lagtext.

På grund av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av gällande kommunalförfattningar, att kommun berättigas att, med enkel eller på visst sätt kvalificerad majoritet, anslå medel till hemvärdets verksamhet.

Stockholm den 20 januari 1942.

<i>David Larsson,</i> Hede.	<i>Carl Lindberg</i> i Stockholm.	<i>Einar Jonsson,</i> Skutskär.
<i>Sven Hedqvist.</i>	<i>Sigvard Ohlsson.</i>	<i>Sigvard Cruse.</i>
<i>Folke Kyling.</i>	<i>Andr. Andersson,</i> Gisselås.	<i>Lars E. Andersson</i> i Hedensbyn.
<i>D. B. Blombäck.</i>	<i>Björn Holmgren.</i>	<i>Gust. Nilsson</i> i Göingegården.
<i>Albert Larsson</i> i Karlstad.	<i>Elis Håstad.</i>	<i>Ewald Lindmark.</i>
<i>Olof Nilsson,</i> Göteborg.	<i>Alarik Hagård.</i>	<i>Ernst V. Staxäng.</i>
<i>C. O. Carlsson</i> i Bakeröd.	<i>Stig Janson</i> i Frändesta.	<i>Arvid Jonsson.</i>
<i>Anders Pettersson</i> i Dahl.	<i>Erik Hagberg.</i>	<i>Sven Lundberg</i> i Hälsingborg.
<i>C. Oscar Nolin.</i>	<i>T. V. Lundell.</i>	<i>Eric Hansson.</i>